МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
Кафедра туризму географічного факультету
Кафедра країнознавства і міжнародного туризму факультету міжнародних відносин
UNIWERSYTET GDAŃSKI
Katedra Geografii Rozwoju Regionalnego
ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ЛЬВІВСЬКА МІСЬКА РАДА
ІНСТИТУТ РЕГІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ НАН УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСНА ОРГАНІЗАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СПІЛКИ КРАЄЗНАВЦІВ УКРАЇНИ

ГЕОГРАФІЯ, ЕКОНОМІКА І ТУРИЗМ: НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

Матеріали ювілейної
X міжнародної наукової конференції

Львів
7-9 жовтня 2016 р.

Львів – 2016

УДК 338.48(4)

Географія, економіка і туризм: національний та міжнародний досвід / Матеріали ювілейної X міжнародної наукової конференції. – Львів, 2016. – 476 с.

Матеріали наукової конференції охоплюють особливості реалізації державної політики в галузі туризму, розробки туристичного продукту, економічного забезпечення туризму, просторового поширення туристичних ресурсів, специфіки підготовки фахівців для туристичної галузі, розвиток спеціалізованих видів туризму, історію туризму.

Авторами збірника є провідні вчені та молоді науковці України, Польщі, Білорусі та Болгарії.

Рецензенти:
Мальська М.П., д-р екон. наук, професор Львівського національного університету імені Івана Франка
Антонюк Н.В., д-р істор. наук, професор Львівського національного університету імені Івана Франка
Мельник А.В., д-р геогр. наук, професор Львівського національного університету імені Івана Франка
Michalski Tomasz, dr hab., profesor, Instytut Geografii, Uniwersytet Gdański
Кравців В.С., д-р екон. наук, професор, ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.Долішнього» НАНУ
Шульц С.Л., д-р екон. наук, професор, ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.Долішнього» НАНУ
канд. екон. наук: Мандюк Н.Л.
канд. геогр. наук: Біланюк В.І., Каднічанський Д.А., Гамкало М.З., Романів П.В., Манько А.М, Пандяк І.Г.

Рекомендовано до друку Вченою Радою географічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка (протокол № 7 від 15.09.2016 р.)

Автори опублікованих матеріалів відповідають за точність наведених фактів, цитат, власних імен, статистичних матеріалів та інших відомостей. Точка зору редколегії не завжди збігається з позицією авторів.

Матеріали конференції видано за сприяння:
Управління туризму Департаменту розвитку Львівської міської ради та
Управління туризму та курортів Львівської обласної державної адміністрації

© Львівський національний університет
імені Івана Франка, 2016
© Автори статей, 2016

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
IVAN FRANKO NATIONAL UNIVERSITY OF L'VIV
TOURISM DEPARTMENT OF THE GEOGRAPHY FACULTY
DEPARTMENT OF REGIONAL STUDIES AND INTERNATIONAL TOURISM OF THE FACULTY OF INTERNATIONAL RELATIONS
UNIVERSITY OF GDANSK
L'VIV REGIONAL STATE ADMINISTRATION
L'VIV CITY COUNCIL
INSTITUTE OF REGIONAL STUDIES OF THE NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF UKRAINE
L'VIV REGIONAL ORGANIZATION OF NATIONAL UNION OF REGIONAL ETHNOGRAPHERS

GEOGRAPHY, ECONOMICS AND TOURISM: NATIONAL AND INTERNATIONAL EXPERIENCE

Proceedings of X International Scientific Conference

Lviv
October 7-9, 2016

L'viv 2016

Geography, Economics and Tourism: national and international experience // The Proceedings of X International Scientific Conference. – L'viv: Ivan Franko National University of L'viv Publishing Center, 2016. - 476 p.

The materials of the scientific conference cover the peculiarities of state policy in the sphere of tourism, development of tourist product, economic aspects of tourism, spatial development of tourist resources, peculiarities of training specialists for tourism industry, development of specialized types of tourism.
The authors of the collection of articles are renowned scientists and young researchers from Ukraine, Poland.

Reviewers:
Doctors of Sciences (Economy): M. Malska, profesor, Ivan Franko National University of Lviv
Doctor of Sciences (History): N. Antonuk, profesor, Ivan Franko National University of Lviv
Doctor of Sciences (Geography): A. Melnyk, profesor, Ivan Franko National University of Lviv
Doctor of Sciences (Geography): Mikhalski Tomash, profesor, Institute of Geografy, University of Gdańsk
Doctors of Sciences (Economy): V. Kravtsiv, profesor, Institute of Regional Research named after M.I. Dolishniy
Doctors of Sciences (Economy): S. Shul'ts, profesor, Institute of Regional Research named after M.I. Dolishniy
Candidates of Sciences (Economics): N.Mandyuk.
Candidates of Sciences (Geography): V. Bilanyuk, D. Kadnichansky, A. Man'ko M.Hamkalo, I.Pandiak, P. Romaniv.

Recommended for publication by the Scientific Board of the Geography Faculty of the Ivan Franko National University of Lviv №, 15.09.2016

The authors of the published materials take all responsibility for the facts, quotations, proper names, statistical data and other information.
The point of view of the editorial board does not always coincide with authors' position.

The materials of conference are published with the assistance:
the Department of tourism development of the Lviv City Council and
the Department of Tourism and Resorts of Lviv regional state administration

© Ivan Franko National University of Lviv, 2016
© Autors of the articles, 2016

ЗМІСТ

Альтгайм Любов
КУЛЬТУРНІ, СОЦІАЛЬНІ ТА ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ …….. 13
Андрусяк Наталя
ВИКОРИСТАННЯ ПАРКІВ ПАМ'ЯТОК САДОВО-ПАРКОВОГО МИСТЕЦТВА У РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ …… 16
Аніпко Наталія, Боровяк Оксана
ПОЛІЕТНІЧНА ТА ПОЛІКОНФЕСІЙНА ТОЛЕРАНТНІСТЬ ЧЕРНІВЦІВ ЯК ФАКТОР ТУРИСТИЧНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ МІСТА І РОЛЬ В РОЗВИТКУ ЕКСКУРСІЙНОЇ СПРАВИ …….. 19
Аніпко Наталія, Фалендиш Ольга, Стасюк Дарія
ВІРТУАЛЬНИЙ ТУРИЗМ ЯК ФЕНОМЕН ХХІ СТОЛІТТЯ ……. 23
Антоненко Ірина, Мельник Ірина
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ …….. 26
Антонюк Наталія
СВІТОВИЙ ДОСВІД ДЕРЖАВНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ У СФЕРІ ТУРИЗМУ ……. 30
Байцар Романна
ТУРИСТИЧНІ ПРИТУЛКИ СКОЛІВЩИНИ …….. 37
Бараш Юрій, Марценюк Лариса, Чаркіна Тетяна
СКЛАДОВІ ВАРТОСТІ ПУТІВКИ НА ТУРИСТИЧНІ ПЕРЕВЕЗЕННЯ ЗАЛІЗНИЧНИМИ КОЛІЯМИ …… 39
Біла Тетяна
ІСТОРИЧНА ПЕРІОДИЗАЦІЯ КРАЄЗНАВЧО-ТУРИСТИЧНИХ МАТЕРІАЛІВ М. ЛЬВОВА ТА ЙОГО ПРИМІСЬКОЇ ЗОНИ …… 42
Біланюк Ольга
АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ РОЗВИТКУ ВИЇЗНОГО ТУРИЗМУ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ …….. 47
Білецький Мирослав, Котик Любов
ЕСТОНІЯ: СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ …….. 50
Білецький Мирослав, Котик Любов
ТУРИЗМ ЯК ПРОВІДНИЙ НАПРЯМ РОЗВИТКУ РИНКУ ПОСЛУГ ТУРЕЧЧИНИ …… 56
Білоус Софія
ТУРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ УКРАЇНИ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ СТРАТЕГІЧНОГО ЗБЕРЕЖЕННЯ …… 61
Біляковська Марта, Манько Андрій
ТУРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ МІСТА ВИННИКИ …….. 65
Боднар Оксана
ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА В ГАЛІЗУ В'ЇЗНОГО ТУРИЗМУ …….. 68
Бордун Ореста, Мруз Францішек, Делекта Анна
ПЕРЕШКОДИ ТУРИСТИЧНОЇ АКТИВНОСТІ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ

Європи, НАТО, ОЕСР, «Велику двадцятку». Туреччина може відігравати важливу роль в діалозі християнської та мусульманської цивілізації, у вирішенні курдської проблеми, питання о. Кіпр. Туреччина є співзасновником організацій економічного співробітництва в регіоні (ОЧЕС, ОЕС, ОІС).

Туреччина здійснює торгівлю товарами та послугами з багатьма країнами світу, у т.ч. з Україною. У торгівлі послугами (експорт, імпорт) важливу роль відіграють туристичні послуги та дотичні до них транспортні, логістичні, бізнес-послуги.

Список використаних джерел:

1. Мальська М. П. Просторові системи послуг (теорія, методологія, практика) : монографія / М. П. Мальська. — К. : Знання, 2009. — 363 с.
2. Dilaver Z. Conservation of Natural Plants and Their Use in Landscape Architecture / Advances in Landscape Architecture [ed. by M. Özyavuz]. — InTech, 2013.
3. Turkish Statistical Institute [Electronic resource]. — Mode of access : http://www.turkstat.gov.tr/Start.do.

ТУРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ УКРАЇНИ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ СТРАТЕГІЧНОГО ЗБЕРЕЖЕННЯ

Софія Білоус
Львівський національний університет імені Івана Франка
Львів, Україна

Туризм в Україні – це ключова галузь економіки, розвиток якої повинен забезпечити відкритість вітчизняної економіки, посилити демократичність та євроінтеграційний курс держави. Саме тому слід розробляти стратегічні напрямки розвитку галузі з точки зору максимально можливого збереження туристичних ресурсів. За результатами оцінки різних науковців, туристичні ресурси України використовуються не досить раціонально. Їх інвестиційна віддача і внесок у прискорення економічного розвитку залишаються на неналежному рівні, що потребує негайних дій як на законодавчому так і на практичному рівні.

Ефективий розвиток в'їзного туризму на засадах раціонального використання ресурсного потенціалу можливий лише на основі чіткої державної стратегії – конкретного плану дій, з переліком завдань,

орієнтованих на практичний результат.

Термін „стратегія" походить від грецького слова strategia (stratos – військо та ago – веду). Приблизно в 550 р. до н.е. слово „strategos" набуло значення мистецтва командувача військом. Припускалося, що, крім офіційного статусу, командувач володіє спеціальними психологічними і поведінковими навичками і досвідом, необхідними для ведення війни [3, с. 4].

В Україні розвиток науки стратегічного управління прискорився у 90-х рр. з переходом до ринкової економіки. Наука і практика почали розвиватися на основі усвідомлення необхідності стратегічного управління. Над цим активно працювали В. Василенко, В. Герасимчук, Л. Довгань, Г. Кіндрацька, М. Мартиненко, А. Міщенко, В. Нємцов, А. Наливайко, С. Оборська, Є. Панченко, В. Пономаренко, А. Старостіна, Т. Ткаченко, З. Шершньова та ін.

Підсумовуючи аналіз, зазначимо, що загальноприйнятого та узгодженого визначення стратегії немає, але всі дефініції в своїй основі мають спільний знаменник – своєрідний план дій, кроків, які слід виконати для досягнення поставлених цілей. Тут, доречно пригадати вислів Г. Мінцберга: „Кожне визначення додає важливі елементи до нашого розуміння стратегії, спонукаючи нас ставити фундаментальні питання про організації та їх розвиток узагалі" [5].

Державна туристична політика базується на відповідних стратегії і тактиці. Туристична стратегія – це розробка загальної концепції розвитку і цільових програм, для реалізації яких потрібні час і значні фінансові ресурси [1, с. 46].

Отже, стратегічне управління розвитком туристичного бізнесу дає змогу органам управління туризмом підтримувати зростання економічної, соціальної та інших видів ефективності, виводити галузь на інноваційні, організаційно-економічні, медично-оздоровчі, міжрегіональні й міжнаціональні рівні розвитку ринку туристичних послуг. При цьому особливості системи стратегічного управління туристичним бізнесом зумовлюються поставленими цілями, які диференціюються залежно від виду (типу, форми) туризму, але головною метою повинно без виключень бути раціональне використання наявного ресурсного потенціалу, а також відновлення туристичних ресурсів.

На основі туристичної статистики, ми провели аналіз стану туристичної галузі в Україні, представили результати у вигляді картографічного зображення на рис. 1

Як видно з колових діаграм, представлених на рисунку 1, територією

України туристи за досліджувані нами 15 років розподіляються доволі нерівномірно: у більшості областей переважає виїзний туризм, лідером за кількістю виїзних туристів є Львівська область , кількість туристів тут склало 60,83 тис. осіб, великою є частка внутрішніх туристів в Івано-Франківській, Хмельницькій, Запорізькій, Одеській областях.

Рис. 1. Картосхема динаміки туристичних потоків по областях України за 2000 – 2015 рр.

Джерело: розроблено автором на основі державної статистики України

Варто вказати, що після анексії АР Крим немає статистичних даних по туристичних потоках на півострові. Нажаль дуже знизилась чисельність іноземних туристів і склала 0 осіб, у таких областях як Хмельницька, Черкаська, Житомирська, Миколаївська, Чернігівська, Кіровоградська, Дніпропетровська, Херсонська і зрозуміло у Луганській, дивує той факт, що згідно статистики Донецьку область хоч і 147 туристів та все ж таки відвідали. Лідерами, якщо так можна сказати, за кількістю іноземних туристів, що відвідали Україну за 2015 р. є Івано-Франківська (3,171тис. ос.), Львівська (3,057 тис. ос.), Одеська (1,126 тис. ос.), для порівняння у 2013 р. Івано-Франківську обл. відвідало 5,750 тис. осіб, а

Львівську 16,162 тис ос. За чисельністю туристів, як видно зі стовпчикових діаграм, лідирують Львівська, Одеська, області, дещо поступаються лідерам Івано-Франківська, Дніпропетровська області. Піковим для більшості областей був 2003 р. (АР Крим, Одеська, Запорізька, Закарпатська, Волинська, Львівська області), потім спостерігався деякий спад чисельності туристів. В останні роки помітний найбільший спад, що на наш погляд пояснюється фінансово-економічною кризою, що продовжується в останні роки, а також подіями, пов'язаними з анексією Автономної Республіки Крим та проведенням антитерористичної операції на території Донецької та Луганської областей, все це звичайно негативно вплинуло на в'їзний туристичний потік, структуру туризму та туристичні можливості країни як на внутрішньому так і зовнішньому туристичному ринку.

Також суттєво вплинув той факт, що туристична галузь протягом 2014-2015 рр. була без дієвого управлінського апарату, адже Агентство з туризму було в стадії реорганізації і Міністерство економіки в 2015 році отримало в кінці вересня фактично функції і повноваження з розвитку туризму. У жовтні був сформований відділ, всередині Міністерства економіки, який відповідає за розвиток туризму. На даний момент він уже перетворений в департамент. За 5 місяців Міністерством економіки (за які могло здійснювати свої повноваження) була здійснена низка маркетингових та інформаційних заходів. Найважливішим є той факт, що була розроблена стратегія розвитку туризму і курортів на 2016- 2020 рік.

Здійснивши детальний аналіз та дослідження зазначеної стратегії мусимо констатувати факт, що в документі не приділена достатня увага збереженню туристичних ресурсів, а лише зазначено, що основним завданням є ефективне використання наявного туристичного потенціалу і жодним словом не згадано про необхідність сталого розвитку туризму. Основні компоненти цієї стратегії складають вектори, так би мовити, це безпека туристів, це нормативна та законодавча база сфери туризму та курортів, розвиток туристичної інфраструктури, розвиток людських ресурсів туристичної сфери та маркетингова політика, інформаційна політика посування туризму в Україні.

Туристична галузь, яка в своїй діяльності використовує пам'ятки культурної спадщини, природні рекреаційні ресурси, спроможна залучити до їх збереження та відновлення фінансові можливості туристичних, готельних, оздоровчих та інших рекреаційних підприємств нашої країни, а також зарубіжних інвесторів. Це передбачено Законом України „Про охорону культурної спадщини" від 8.06.2000 р., але для цього потрібно створити ефективну систему залучення та використання цих коштів, як це

зроблено в інших країнах.

На сьогодні урядом зареєстровано законопроект про Державний фонд гуманітарного розвитку України. Основним джерелом наповнення фонду має стати спеціальне відрахування від лотереї, алкогольного та тютюнового бізнесу. Кошти будуть скеровуватись громадськими експертними групами на проекти у сфері культури, освіти, охорони здоров'я, соціального захисту громадян, а також для підтримки туризму.

Список використаних джерел:

1. Дядечко Л.П. Економіка туристичного бізнесу / Л.П. Дядечко. — Донецьк: Дон ДУЕТ, 2006. — 224 с., С.37.
2. Кайлюк Є. М. Стратегічний менеджмент: навчальний посібник /Є.М. Кайлюк, В.М. Андрєєва, В.В. Гриненко/ Міністерство освіти і науки України, Харківська національна академія міського господарства. Харків : ХНАМГ, 2010. - 278 с.
3. Страшинська Л.В. Стратегія розвитку продовольчого ринку в Україні : монографія / Л.В. Страшинська ; під ред. академіка НАН України Б.М. Данилишина. – К. Профі, 2008. – 532 с. [5, с. 4].
4. Ткаченко Т.І. Сталий розвиток туризму: теорія, методологія, реалії бізнесу: монографія / Т.І. Ткаченко. - К.: Київський національний торгово-економічний університет, 2006. - 537. с.
5. Шершньова З.Є., Оборська С.В.Стратегічне управління [Електронний ресурс]/ Шершньова З.Є., Оборська С.В. — Режим доступу: http://economics.at.ua/load.
6. Шупік Б.В. Зарубіжний досвід у регулюванні туризму / Б.В. Шупік // Держава та регіони. - 2009. - №1. - С.200-207.

ТУРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ МІСТА ВИННИКИ

Марта Біляковська, Андрій Манько
Львівський національний університет імені Івана Франка,
Львів, Україна

Туристична інфраструктура - це сукупність підприємств, установ і закладів, діяльність яких спрямована на задоволення потреб людей, котрі беруть участь в оздоровленні або відпочинку, а також шляхів сполучення і транспорту та об'єктів розміщення туристів, що забезпечують умови

Наукове видання

Збірник наукових праць

ГЕОГРАФІЯ, ЕКОНОМІКА І ТУРИЗМ:
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

Матеріали
Ювілейної X міжнародної
наукової конференції

Комп'ютерна верстка Д.Каднічанський, Т. Завадовський

Відповідальні за випуск
Д.Каднічанський, Т. Завадовський

Підп. до друку 30.09.2016 р. Формат 60×84/16
Папір офсетний. Друк на різогр.
Умовн. друк. арк. 14,2.
Тираж 100 прим.